Region dziś

Autor: Justyna Garczyńska

Współcześnie Warmia należy do województwa warmińsko-mazurskiego. Główne miasta Warmii to: Braniewo (18 068 mieszkańców), Frombork (2528 mieszkańców), Lidzbark (9351 mieszkańców), Olsztyn (174 941 mieszkańców). Współczesną sytuację socjolingwistyczną Warmii kształtowały liczne wydarzenia historyczne, które ze względu na pograniczność tych terenów, były bardzo burzliwe. Do dziś mieszkają na Warmii i Mazurach Ukraińcy, Niemcy, Romowie, Białorusini, Litwini, Tatarzy.{smoothgallery album=383}Mieszkańcy Warmii to w dużej części przesiedleńcy. Współczesna Warmia to prawdziwy tygiel nie tylko kulturowy, lecz także narodowościowy. Mieszkają tu Polacy, których dziadkowie, czy rodzice pochodzili z różnych stron dawnej przedwojennej Polski i którzy przynieśli ze sobą własną lokalną tradycję i kulturę. Na Warmii żyją też Ukraińcy oraz Litwini. Nie sposób także nie wspomnieć o dawnych, „rdzennych” Warmiakach, tych, którzy ocaleli z pożogi wojennej i mimo licznych przeciwności nie zdecydowali się po wojnie na opuszczenie swej ojczystej ziemi. Do końca 1945 r. osiedliło się na Warmii 336 tys. ludzi z terenów zabużańskich i z Polski centralnej. W 1947 r. przymusowo zostali tu przesiedleni Ukraińcy wywiezieni z Podkarpacia w ramach akcji „Wisła”. Dziś zaczyna tu dorastać trzecie pokolenie powojennych Warmiaków, którzy odbudowują zerwaną więź z historyczną przeszłością i kulturą regionu.Zaciera się też współcześnie, szczególnie w świadomości mieszkańców innych regionów Polski, granica między Warmią i Mazurami, przez wieki tak silnie podkreślana zarówno przez Warmiaków, jak i Mazurów. Obszar Warmii jest słabo uprzemysłowiony, jej mieszkańcy starają się zatem wykorzystać naturalne warunki do rozwoju środowiska, przede wszystkim jeziora, rzeki i kanały, które zachęcają wszystkich miłośników pływania, turystyki jachtowej i kajakowej. Obszar występowania gwar warmińskich współcześnie ograniczony jest do powiatu olsztyńskiego. Siedzibą powiatu olsztyńskiego jest Olsztyn. Inne większe miasta to: Barczewo, Biskupiec, Dobre Miasto, Jeziorany i Olsztynek.Obecnie powiat olsztyński zamieszkuje 113 848 mieszkańców, z czego 74728 (65,6 %) żyje na wsi. Gęstość zaludnienia wynosi 40 osób na km2. Czy wiesz, że...

5 lipca 2008 roku zorganizowano pierwszy „Warmiński Kiermas Tradycji Dialogu Zabawy” - imprezę propagującą warmińską kulturę, gwarę i sztukę ludową. Tradycyjnie mianem "kiermas" określano uroczystość odpustową, na którą przyjeżdżali krewni i znajomi z okolicy. Po nabożeństwie zbierano się na biesiadę, która pomagała jednoczyć społeczność warmińską wokół tradycji przodków. Druga edycja „Kiermasu...” miała miejsce 4 lipca 2009 roku w Bałdach w gminie Purda. Rozpoczęła się w kościele w Butrynach uroczystą mszą odpustową, w której wzięli udział z między innymi kardynał Józef Glemp (były biskup warmiński) oraz metropolita warmiński Wojciech Ziemba. Po mszy świętej nastąpiła inscenizacja wjazdu na Warmię biskupa Andrzeja Batorego. Odsłonięto również kolejne głazy upamiętniające biskupów warmińskich (więcej na temat Traktu Biskupiego: Historia regionu). Jednym z punktów „Kiermasu...” był jarmark sztuki ludowej, rękodzieła i tradycyjnego jadła nie tylko warmińskiego, lecz także z innych regionów Polski. Towarzyszyły mu występy zespołu węgierskiego, warmińskiej orkiestry dętej oraz „trzech odsłon” Zespołu Pieśni i Tańca Warmia, jak również artystów nieludowych, ale związanych z Warmią: Piotra Bałtroczyka, Krzysztofa Daukszewicza i kabaretu „Czyści jak łza”. Główny organizator „Kiermasu...” Edward Cyfus (więcej: Tekst gwarowy) czytał opowieści w gwarze warmińskiej, a towarzyszył mu wykonujący pieśni warmińskie w nowej aranżacji zespół „Hoboud”.
{vm}T147.mp3|L{/vm} Podczas Kiermasu można było nabyć książki dotyczące historii i kultury Warmii i Mazur, jak również napisany w gwarze warmińskiej komiks Ło królu i szurku w czepku łurodzonym.
Fotografie: Ewelina Kwapień